Kilpisjärvellä asuneiden kivityökaluja sekä keramiikka-astioiden siruja talteen

Metsähallituksen Lapin luontopalvelut kartoitti kuluneen kesän aikana muinaisjäännöksiä ja muita kulttuuriperintökohteita Enontekiöllä Kilpisjärvellä sekä Inarissa Hammastunturin erämaa-alueella. Kartoituksissa löydettiin kymmeniä aiemmin tuntemattomia muinaisjäänöskohteita esihistoriallisista asuinpaikoista pyyntijärjestelmiin.

Kilpisjärvellä inventoinnissa saatiin aivan uutta tietoa alueen menneisyydestä. Sekä vesistöjen rannoilta että tuntureiden laaksoista löytyi useita pienialaisia, mahdollisesti jo kivi- tai varhaismetallikaudelle sijoittuvia asuinpaikkoja. Asuinpaikoilta löydettiin pieniä kivityökaluja ja palaneita luunkappaleita jäänteinä menneisyyden ihmisen ruokavaliosta. Sokerina pohjalla talteen saatiin muutama keramiikka-astian siru.

Hienoja rakenteita olivat myös useat suorakaiteen muotoiset tulisijat, jotka ovat aikanaan olleet kevytrakenteisten kotien lämmönlähteitä. Tällaisia tulisijoja on käytetty jo rautakauden loppupuolella, ja niiden käyttö on jatkunut pitkälle historialliselle ajalle saakka. Useat peuran pyyntikuopat harjujen päällä kertovat asukkaiden toimeentulosta.

Hammastunturi on ollut ihmisten hyödyntämä erämaa esihistorialliselta ajalta asti

Hammastunturin erämaa-alue on tärkeä erästelypaikka. Alueen merkityksestä esihistoriallisellekin metsästäjälle kertovat useat löytyneet pyyntikuoppajärjestelmät kymmenine kuoppineen. Kuopat on kaivettu jonoiksi hiekkamaille muinaisten peurojen kulkureiteille. Monilukuisten järvien ja jokien rannoilta löytyi jälkiä muinaisista leiripaikoista. Tulisijojen jäänteet, kiviesineiden kappaleet ja luunsirpaleet todistavat ihmisen viihtyneen Hammastunturin kairoissa jo esihistoriallisella ajalla (noin 8500 eKr.-1300 jKr.).

Kulttuuriperinnöstä tarvitaan tietoa maankäytön suunnittelua varten

Kilpisjärven alueen kartoitus on osa Enontekiön kunnan ja Metsähallituksen yhteistä, Euroopan aluekehitysrahaston rahoittamaa Kilpisjärvi 2020 -hanketta. Inventointien tulokset ovat tärkeää pohja-aineistoa alueiden tulevan maankäytön suunnittelussa.

Hammastunturin erämaa-alueella tehdyt kulttuuriperintöinventoinnit toimivat tausta-aineistona Metsähallituksen käynnistämässä hoito- ja käyttösuunnitelman tarkistuksessa.

Alueiden suunnittelulla pyritään turvaamaan kulttuuriperintö- ja luontoarvojen säilyminen.

Lisätietoja

Kulttuuriperinnön erikoissuunnittelija Pirjo Rautiainen, Metsähallitus, p. 040 508 1673, pirjo.rautiainen(at)metsa.fi

METSÄHALLITUS
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Vipuvoimaa EU:lta
2007–2013